

Цитування:

Кудлай В. О., Петрова І. О. Фахова підготовка в галузі інформаційної, бібліотечної та архівної справи в Маріупольському державному університеті: 20 років досвіду. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2023. № 3. С. 142–147.

Kudlai V., Petrova I. (2023). Professional Training in the Field of Information, Library and Archival Affairs at Mariupol State University: Twenty Years of Experience. *Library Science. Record Studies. Informology*, 3, 142–147 [in Ukrainian].

Кудлай В'ячеслав Олегович,

кандидат наук із соціальних комунікацій,
завідувач кафедри інформаційної діяльності
Маріупольського державного університету
<https://orcid.org/0000-0001-6289-5645>
v.kudlay@mdu.in.ua

Петрова Ірина Олександрівна,

кандидатка історичних наук, доцентка,
доцентка кафедри інформаційної діяльності
Маріупольського державного університету
<https://orcid.org/0000-0002-9032-3203>
i.petrova@mdu.in.ua

ФАХОВА ПІДГОТОВКА В ГАЛУЗІ ІНФОРМАЦІЙНОЇ, БІБЛІОТЕЧНОЇ ТА АРХІВНОЇ СПРАВИ В МАРІУПОЛЬСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ: 20 РОКІВ ДОСВІДУ

Мета роботи – узагальнити досвід підготовки фахівців за спеціальністю «Документознавство та інформаційна діяльність», «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» в Маріупольському державному університеті з метою аналізу його ефективності, визначення потреб удосконалення освітніх програм. Проведено аналіз актуальності навчальної програми, кадрового потенціалу університету, вимог роботодавців до випускників. **Результати дослідження** будуть використані для розробки рекомендації щодо вдосконалення підготовки фахівців. **Методологія дослідження** базується на поєднанні принципів наукової об'єктивності та системності. Використано метод історизму у встановленні подій, дотичних до розвитку фахової підготовки документознавців у ЗВО, та інші загальнонаукові методи, зокрема аналізу і синтезу, контент-аналізу звітних документів кафедри. **Наукова новизна** роботи полягає в узагальненні історії та сучасного стану підготовки фахівців з інформаційної, бібліотечної та архівної справи в Маріупольському державному університеті. Студіювання робить вагомий внесок у формування історії розвитку фахової освіти за спеціальністю «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» в Північному Приазов'ї. **Висновки.** Підготовка фахівців за спеціальністю «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» в Маріупольському державному університеті враховує 20-річний досвід роботи колективу кафедри інформаційної діяльності, яка в умовах тимчасового переміщення до Києва продовжує функціонувати у висококонкурентному середовищі. Ринковий запит на випускників кафедри, обсяг та якість підготовки здобувачів освіти, спроможність реалізувати в межах фахової підготовки нову стратегію інтернаціоналізації МДУ, зокрема через упровадження з 2023 року унікальної освітньо-професійної програми «Керування документаційними процесами та розвиток цифрової громади», свідчать про наявність потенціалу для подальшого вдосконалення фахової підготовки документознавців, які в осяжному майбутньому відіграватимуть важливу роль у реінтеграції Маріупольської територіальної громади.

Ключові слова: спеціальність 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа», документознавство, вища освіта, фахова підготовка, освітньо-професійна програма, Маріупольський державний університет.

Kudlai Viacheslav,
PhD in Social Communication,
Head of the Information Activity Department, Mariupol State University

Petrova Iryna,
Candidate of Historical Sciences, Associate Professor,
Department of Information Activity, Mariupol State University

PROFESSIONAL TRAINING IN THE FIELD OF INFORMATION, LIBRARY AND ARCHIVAL AFFAIRS AT MARIUPOL STATE UNIVERSITY: TWENTY YEARS OF EXPERIENCE

The purpose of the work is to summarise the experience of training specialists in the field of "Archival Affairs and Information Activities" within the specialty of "Document Studies and Information Activities" at Mariupol State University. The goal is to analyse the effectiveness of the programme, identify the needs for improving the curriculum, and determine the problems faced by students and faculty during the process of mastering this specialisation. The research methodology is based on the principles of scientific objectivity and systematic approach. Historical methods have been applied to establish events relevant to the development of professional training in document studies at Mariupol State University, along with other general scientific methods such as analysis, synthesis, and content analysis of the department's reports. The scientific novelty of the work lies in the generalisation of the history and current state of training professionals in the field of information, library, and archival affairs at Mariupol State University. Conclusions. The training of specialists in the field of "Information, Library, and Archival Affairs" at Mariupol State University takes into account the 20 years of experience of the Information Activities Department, which continues to function in a highly competitive environment due to temporary relocation to Kyiv. Therefore, the dynamics of the development of professional training in document studies at MSU depends on the competitiveness of the proposed educational programmes. The market demand for graduates of the department, the volume and quality of training, the ability to implement a new strategy of internationalisation of MSU, including the introduction of the unique educational and professional programme "Management of Documentation Processes and Development of the Digital Community" from 2023, indicate the potential for further improvement of professional training for document studies. In the foreseeable future, document studies specialists will play an important role in the reintegration of the Mariupol territorial community.

Keywords: specialty 029 "Information, Library, and Archival Affairs", records management, higher education, professional training, educational and professional programme, Mariupol State University.

Актуальність теми дослідження. Повномасштабна війна вплинула на всі сфери життя України, безперечно, суспільні процеси загострюють питання організації безпечності та ефективності роботи з інформацією та документацією, цифровізації сфери діловодства та архівної справи загалом. Підготовка фахівців для цих сфер є надзвичайно важливим завданням, що вимагає дослідження історії питання, сучасного стану та прогнозування майбутнього за найбільш вірогідними сценаріями. Маріупольський державний університет (далі МДУ) як заклад вищої освіти, що за стратегічним баченням спрямовує значні ресурси на розвиток маріупольської громади та всеохоплююче впроваджує цифрові технології в організації освітньої та адміністративної діяльності, має унікальні можливості підготовки фахівців-документознавців, які підтверджуються 20-річним досвідом кафедри інформаційної діяльності. З урахуванням швидких змін в інформаційному середовищі ретельний аналіз динаміки змін у фаховій підготовці документознавців є необхідною умовою для підтримки

якості надаваної вищої освіти. Результати дослідження стануть основою для подальшого вдосконалення фахової підготовки студентів-документознавців МДУ. Отже, стаття є актуальною, оскільки усвідомлення історії та сьогодення сприяє формуванню точного бачення сильних та слабких сторін наявних освітніх програм, адаптації до ринкових потреб і вдосконаленню фахової підготовки здобувачів вищої освіти.

Аналіз досліджень і публікацій. Теорію та історію проблеми фахової підготовки документознавців в Україні дослідили В. Бездрабко, В. Добровольська, Н. Кушнарєнко, Ю. Палєха, М. Слободяник, А. Соляник, В. Спрінсян. Прогалиною в розвитку історіографії питання є регіоналістичний вимір, зокрема, відсутні дослідження, які розкривають проблеми фахової підготовки документознавців у Північному Приазов'ї.

Мета роботи полягає в узагальненні двадцятирічного досвіду підготовки фахівців у галузі інформаційної, бібліотечної та архівної справи в Маріупольському державному університеті.

Виклад основного матеріалу. Джерелами фахової підготовки в галузі інформаційної, бібліотечної та архівної справи в Маріупольському державному університеті є події 2003 року: створення на історичному факультеті кафедри культурології та інформаційної діяльності [1] і ліцензування спеціальності «Документознавство та інформаційна діяльність». Презентація становлення фахової освіти в галузі інформаційної, бібліотечної та архівної справи в одному з провідних вишів Донецької області – Маріупольському державному університеті – є актуальною для розуміння, збереження, передачі, вивчення 20-річного досвіду професійної підготовки, її розвитку, адаптування під виклики часу, а також розкриття одного з багатьох оригінальних та результативних проєктів МДУ.

Маріупольський державний університет – український заклад вищої освіти з потужним бекграундом, ефективною сучасністю в умовах переміщення, спричинених російсько-українською війною та окупацією міста Маріуполя навесні 2022 року, і, безумовно, перспективним майбутнім. Сьогодні МДУ продовжує свою діяльність, перебуваючи в місті Києві. Одними з основних завдань заклад визначив «зберегти власну ідентичність, підсиливши її новим брендом, і гордо носити назву рідного міста-героя, виступивши амбасадорами Маріуполя в Україні та світі, ... використати увесь здобутий міжнародний досвід, щоб найкращу освіту молодь здобувала саме в Україні» [4].

У 2003 році був здійснений перший набір студентів в МДУ на спеціальність «Документознавство та інформаційна діяльність». Ліцензійний обсяг за спеціальністю з 2003 до 2005 року становив 30 осіб (ліцензія: серія АА № 521425 від 09.10.2003). Конкурентоспроможність цього напрямку підготовки, попит серед абітурієнтів, аналіз конкурсної ситуації виявив потребу в збільшенні обсягу. У 2006 році він зростає до 55 осіб (ліцензія: серія АВ № 159202 від 07.09.2006). У 2007 та 2008 роках було здійснено ліцензування відповідно освітньо-кваліфікаційних рівнів «Спеціаліст» та «Магістр». Сьогодні ліцензійний обсяг на спеціальності за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти становить 50 місць, за другим (магістерським) рівнем – 20, що підкреслює потенціал для подальшого зростання контингенту здобувачів освіти та позиціонування спеціальності як іміджевої для формування Маріупольського державного університету як *civic university*.

Зміст фахової підготовки документознавців в МДУ зазнав трансформацій, які були спричинені проведенням реформ у вищій освіті, зокрема було запроваджено новий перелік спеціальностей у 2015 році. Спочатку зміст підготовки регламентувався навчальними планами (для освітньо-

кваліфікаційних рівнів «Бакалавр», «Спеціаліст», «Магістр»), які було розроблено з урахуванням наявних підходів до визначення українського документознавства взагалі та відношення спеціальності до галузі знань 02 Культура і мистецтво (частина викладачів мала фахову освіту або практичний досвід мистецького напрямку).

Перелік навчальних дисциплін професійної та практичної підготовки здобувачів освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» чітко вказував на використання традиційного підходу в трактуванні документознавства, розвиток саме управлінського документознавства, формування в здобувачів здатності організовувати, здійснювати аналіз, оцінювати, вдосконалювати стан документаційного забезпечення управління в органах державної влади та місцевого самоврядування, установах, організаціях та на підприємствах, а також моделювати загальні перспективи розвитку об'єкта. Проте значний обсяг навчальних дисциплін був орієнтований на вивчення процесу інформатизації українського суспільства, використання автоматизованих інформаційно-пошукових систем, програмного забезпечення, технологій електронного урядування та електронного документообігу тощо.

Трансформації в навчальному плані освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» відбулись у 2007–2008 навчальному році після запровадження спеціалізацій: «Документно-інформаційні системи» та «Інформаційно-документне забезпечення управління». Обрання спеціалізації «Документно-інформаційні системи» надавало студентам можливість більш ґрунтовно опанувати новітні технології. Навчання за спеціалізацією «Інформаційно-документне забезпечення управління» зосереджувало увагу на формуванні професійних компетентностей документознавця-референта органів державного управління та місцевого самоврядування.

Основна відмінність фахової освіти на освітньо-кваліфікаційному рівні «Магістр» – формування компетентностей здійснення науково-дослідної та науково-педагогічної діяльності.

Інтеграція спеціальності «Документознавство та інформаційна діяльність» в нову спеціальність «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» збільшує у фаховій підготовці студентів-документознавців МДУ відсоток освітніх компонентів бібліотечно-архівознавчого та архівознавчого циклу. Проте актуальним та дискусійним стає питання сутності інформаційної справи, конкретизації переліку загальних і професійних компетентностей саме інформаційного фахівця, на відміну від наявної чіткості та конкретності з приводу бібліотечної і архівної справи. Розуміння предметної галузі спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» впорядковує прийняття стандартів для першого (бакалаврського) та

другого (магістерського) рівнів вищої освіти [6; 7].

На сьогодні в МДУ підготовка фахівців за спеціальністю 029 здійснюється за освітніми програмами [4]:

- перший (бакалаврський) рівень вищої освіти – «Документознавство, керування документаційними процесами», «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»;

- другий (магістерський) рівень вищої освіти – «Керування документаційними процесами та розвиток цифрової громади», «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа».

Зазначимо, що у фаховій підготовці в галузі інформаційної, бібліотечної та архівної справи у МДУ значний акцент робився на наявності варіативної складової, а також мовної (вивчення української (обов'язкова) та іноземних мов (за вибором студента конкретної мови) професійного спрямування) та культурологічну. На нашу думку, ця позиція цілком вмотивована. Розуміння, плекання та зміцнення в здобувачів вищої освіти української ідентичності, моральних цінностей, європейського світогляду сприяє вихованню людини сучасності.

Колектив кафедри інформаційної діяльності, підтримуючи завдання нової стратегії МДУ, його розвитку як Civic University, вбачає перспективи фахової підготовки саме за освітніми програмами «Документознавство, керування документаційними процесами» й «Керування документаційними процесами та розвиток цифрової громади».

Студентоцентрованість – один з основних принципів у підготовці фахівців у галузі інформаційної, бібліотечної та архівної справи в МДУ. Її якість викладачі кафедри вбачають у комплексному підході, тому науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти є пріоритетним вектором. Студенти брали активну участь та ставали призерами міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференцій, конкурсів наукових робіт та реферативних досліджень зі спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа», Всеукраїнської студентської олімпіади зі спеціальності «Документознавство та інформаційна діяльність», Декади студентської науки МДУ. Понад вісімдесят відсотків здобувачів вищої освіти спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» МДУ є членами студентського наукового товариства «Контент», що входить до структури кафедри.

У 2007 році був здійснений перший випуск бакалаврів спеціальності «Документознавство та інформаційна діяльність» в МДУ. 22 студенти отримали кваліфікацію бакалавра з документознавства та інформаційної діяльності, з них: три студенти отримали диплом з відзнакою. Кожний наступний випуск, безумовно, є гордістю спеціальності, кафедри та університету. Проте саме випускники цього року в майбутньому неодноразово будуть брати участь у заходах, організованих кафедрою. Перші випуски спеціалістів- та магістрів-документознавців відповідно відбулися у 2008 році

(21 студент) та 2010 році (7 студентів). Протягом двадцяти років було підготовлено понад 500 фахівців.

Підготовку фахівців у галузі інформаційної, бібліотечної та архівної справи у МДУ здійснювала до середини 2021 року кафедра культурології та інформаційної діяльності (завідувачі кафедри: 2003–2019 рр. – кандидатка з мистецтвознавства, доцентка Галина Батичко; 2019–2021 рр. – докторка культурології, професорка Юлія Сабадаш). У результаті реструктуризації останньої була створена кафедра інформаційної діяльності (завідувач кафедри з 2021 р. – кандидат наук із соціальних комунікацій В'ячеслав Кудлай).

Політика керівництва кафедри була спрямована на зміцнення позицій з питань кадрового забезпечення, здійснення наукових досліджень, організації та проведення наукових заходів, розширення партнерських зв'язків з українськими та закордонними закладами вищої освіти, науковими установами, муніципалітетом, громадськими організаціями, залучення до наукової роботи кафедри студентства тощо. Так, протягом першого десятиріччя існування кафедри успішно реалізується завдання з підготовки наукових кадрів за науковою спеціальністю «Документознавство, архівознавство». Результатом стає захист дисертаційних праць на здобуття наукового ступеня кандидата наук викладачів кафедри: Ірини Петрової (Український науково-дослідний інститут архівної справи та документознавства, 2008 р.) [5], Наталії Сальнікової (Український науково-дослідний інститут архівної справи та документознавства, 2012 р.) [9], В'ячеслава Кудлая (Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, 2012 р.) [3]. Тематика дисертаційних робіт підтверджує наявність наукового інтересу та ґрунтового вивчення обраного кафедрою підходу у визначенні українського документознавства, а саме концентрація на теоретичних проблемах документаційного забезпечення управління, спеціальних діловодств, історії діловодства, методах та принципах документування управлінської інформації та організації документообігу в органах влади, установах, підприємствах, організаціях. На сьогодні кафедра має стовідсоткове забезпечення науково-педагогічними працівниками, які мають науковий ступінь та / або вчене звання, а також ліцензійні показники від п'яти та більше. Започаткування фахової підготовки в галузі інформаційної, бібліотечної та архівної справи в МДУ, її розвиток та подальше вдосконалення відповідно до сучасних реалій стало одним з напрямів діяльності науково-педагогічних працівників, які в різні проміжки часу становили колектив кафедри, працюючи в МДУ на постійній основі: Г. Батичко, Т. Бердій, Л. Дабло, О. Кригіна, В. Кудлай, Ю. Нікольченко, І. Петрова, С. Решетняк, Ю. Сабадаш, Н. Сальнікова, С. Янковський, О. Федотова.

За двадцять років розроблено понад чотири комплексних теми кафедри. Результатом роботи стало видання 14 збірок матеріалів конференцій,

1 монографії, близько 200 статей, 30 навчальних та 50 методичних посібників тощо.

У жовтні 2009 року кафедра організувала та провела міжрегіональну науково-практичну конференцію студентів та молодих вчених «Проблеми формування інформаційної культури особистості». Під час конференції обговорювали проблеми становлення інформаційного суспільства в Україні, інформатизації адміністративних послуг органів державного управління та місцевого самоврядування, впровадження електронного документообігу в установах, підприємствах, організаціях, підвищення культури діловодства та використання новітніх технологій у роботі з документами. Цей науковий форум наступного року набув всеукраїнського рівня. З 2009 до 2012 року щорічно відбувалася Всеукраїнська науково-практична конференція студентів, аспірантів та молодих вчених «Проблеми формування інформаційної культури особистості», а в 2013 році вона має статус всеукраїнської з міжнародною участю [8]. Незважаючи на виклики 2022 року, кафедра провела Всеукраїнську науково-практичну конференцію з міжнародною участю «Інформологічні, документознавчі, бібліотечнознавчі та архівознавчі студії в сучасному світі» [2]. Також кафедра проводить наукові та методичні семінари, темою яких є сучасні методики викладання спеціальних дисциплін документознавчого напрямку, технології електронного урядування, новітні вимоги документування управлінської інформації та організації документообігу, принципи комунікаційних процесів та їх моделі тощо.

Професійний зріст викладачів кафедри та студентів мав декілька причин, однією з яких було співробітництво різних рівнів: наукове, муніципальне.

Одним з перших наукових партнерів була Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв (далі – НАКККіМ). Саме партнерство із цим закладом вищої освіти формує погляд на українське документознавство, надає можливість готувати власних висококваліфікованих кадрів, забезпечує роботу з студентською аудиторією. На сучасному етапі кафедра інформаційної діяльності МДУ має тісні партнерські зв'язки з НАКККіМ, Київським національним університетом будівництва і архітектури, Київським національним університетом культури і мистецтв, Національним університетом «Одеська політехніка», Національним транспортним університетом, Національним університетом «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», Донецьким національним університетом імені Василя Стуса (м. Вінниця); Українським державним університетом науки і технологій (м. Дніпро), Харківською державною академією культури.

Муніципальне партнерство до 24 лютого 2022 року було пов'язане з органами місцевої

влади, містоутворювальними підприємствами, Центральною міською бібліотекою міста Маріуполя імені В. Г. Короленка, Маріупольським краєзнавчим музеєм тощо. Ця співпраця продукувала наукові дослідження (дисертації В'ячеслава Кудлая, Ірини Петрової), спільні проекти (розроблення альбому уніфікованих форм управлінських документів), організацію та проведення виробничих практик та працевлаштування молодих фахівців. Сьогодні кафедра активно використовує в практичній підготовці здобувачів: потужну та інституціалізовану внутрішню систему забезпечення якості вищої освіти МДУ; можливості використання в опануванні елементів електронного документообігу засобів ліцензованого корпоративного ресурсу Office365, що на сьогодні є складником інформаційної системи супроводу здобувача; інструменти автоматизованої системи iDoc, що дає змогу здобувачам оволодіти інноваційними фаховими компетенціями; практику використання електронних цифрових підписів у проведенні практичних занять, що сприяє сталому розвитку інформаційної грамотності здобувачів; високий міждисциплінарний потенціал застосування предметного поля спеціальності й ОПП, що передбачає залучення фахівців різних галузей у складі кафедри; сучасні інформаційні технології у навчальному процесі відповідно до умов цифровізації та віртуалізації інформаційного суспільства. Кафедра інформаційної діяльності МДУ спонукає до формування партнерських відносин викладачів зі здобувачами, підтримує комунікацію засобами навчального порталу МДУ, сервісів Google, ZOOM, Viber, Facebook, Instagram тощо. Водночас залишається нерозвинутою міжнародна академічна мобільність здобувачів і викладачів за фаховим спрямуванням.

Наукова новизна роботи полягає в узагальненні історії та сучасного стану підготовки фахівців з інформаційної, бібліотечної та архівної справи в Маріупольському державному університеті. Стаття включає аналіз наявних досягнень, проблем і викликів, з якими стикаються студенти-документознавці та викладачі кафедри. Запропоноване студіювання є новаторським та цінним, оскільки воно робить вагомий внесок у формування історії розвитку фахової освіти за спеціальністю «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» в Північному Приазов'ї та сприятиме покращенню підготовки фахівців у цій сфері.

Висновки. Наявні двадцятирічні традиції підготовки фахівців за спеціальністю «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» кафедри інформаційної діяльності Маріупольського державного університету засвідчують спроможність забезпечувати стале вдосконалення змісту освітніх програм у поєднанні з якістю освітнього процесу попри виклики, що пов'язані з вимушеним переміщенням в умовах повномасштабної війни.

Список використаних джерел

1. З основної діяльності : наказ ректора від 03.07.2003 № 67. Маріуполь. 1 арк.
2. Інформологічні, документознавчі, бібліотекознавчі та архівознавчі студії в сучасному світі : зб. мат. I Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю, м. Київ, 27 жовтня 2022 р. Київ : МДУ, 2022. 213 с. URL: https://mdu.in.ua/Nauch/Konf/2022/Zbirnyk_IDBAS_MDU-2022.pdf (дата звернення: 15.06.2023).
3. Кудлай В. О. Документаційне забезпечення системи управління якістю на промисловому підприємстві : автореф. дис. ... канд. наук з соц. ком.: 27.00.02. Київ, 2012. 20 с.
4. Маріупольський державний університет. URL: <https://mdu.in.ua> (дата звернення: 06.07.2023).
5. Петрова І. О. Документаційне забезпечення діяльності органів місцевого самоврядування в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку : автореф. дис. ... канд. іст. наук: 07.00.10. Київ, 2008. 20 с.
6. Про затвердження Стандарту вищої освіти за спеціальністю 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти : наказ Міністерства освіти та науки від 12.12.2018 №1378. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/07/28/029-Inform.bibliot.ta.arkh.spr-bakalavr.28.07.pdf> (дата звернення: 23.06.2023).
7. Про затвердження Стандарту вищої освіти за спеціальністю 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа для другого (магістерського) рівня вищої освіти : наказ Міністерства освіти та науки від 24.05.2019 №1378. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/05/28/029-informatsiyna-bibliotechna-ta-arkhivna-sprava-magistr.pdf> (дата звернення: 23.06.2023).
8. Проблеми формування інформаційної культури особистості : зб. матер. Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю, м. Маріуполь, 01 листопада 2013 р. Маріуполь : МДУ, 2013. 276 с. URL: https://mdu.in.ua/Nauch/Konf/2013/kid_sbornik_2013.pdf (дата звернення: 15.06.2023).
9. Сальнікова Н. В. Нормативне та науково-методичне забезпечення діловодства в Україні у 1920–1930-х роках : автореф. дис. ... канд. іст. наук: 27.00.02. Київ, 2012. 24 с.

References

1. On the main activity. (Order by MSU rector 2003, July 3). Mariupol [in Ukrainian].
2. Informatics, document studies, librarian studies and archival studies in the modern world: coll. mate. of the 1st All-Ukrainian Science-Practice. conf. with international participation. (2022, October 27). Kyiv: Mariupol State University. Retrieved from: https://mdu.in.ua/Nauch/Konf/2022/Zbirnyk_IDBAS_MDU-2022.pdf [in Ukrainian].
3. Kudlai, V. O. (2012). Documentary support of the quality management system at an industrial enterprise. Extended abstract of candidate's thesis. Kyiv: NAKKKIM [in Ukrainian].
4. Mariupol State University. Retrieved from: <https://mdu.in.ua> [in Ukrainian].
5. Petrova, I. O. (2008). Documentary support for the activities of local self-government bodies in Ukraine: current state and development prospects. Extended abstract of candidate's thesis. Kyiv: UNDIASD [in Ukrainian].
6. On the approval of the Higher Education Standard for specialty 029 Information, library and archival affairs for the first (bachelor) level of higher education. (2018, December 12). Kyiv: Ministry of Education and Science. Retrieved from: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/07/28/029-Inform.bibliot.ta.arkh.spr-bakalavr.28.07.pdf> [in Ukrainian].
7. On the approval of the Higher Education Standard for specialty 029 Information, library and archival affairs for the second (master's) level of higher education (2019, May 24). Kyiv: Ministry of Education and Science. Retrieved from: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/05/28/029-informatsiyna-bibliotechna-ta-arkhivna-sprava-magistr.pdf> [in Ukrainian].
8. Problems of the formation of the information culture of the individual: coll. mate. of the All-Ukrainian science and practice conf. with international participation. (2013, November 1). Mariupol: Mariupol State University. Retrieved from: https://mdu.in.ua/Nauch/Konf/2013/kid_sbornik_2013.pdf [in Ukrainian].
9. Salnikova, N. V. (2012). Normative and scientific-methodical support of office management in Ukraine in the 1920s–1930s. Extended abstract of candidate's thesis. Kyiv: UNDIASD [in Ukrainian].

*Стаття надійшла до редакції 14.07.2023
Отримано після доопрацювання 17.08.2023
Прийнято до друку 24.08.2023*